

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אוטיזם במהלך החיים - 3799

תאריך עדכון אחרון 12-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גיל הרך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר צילי ניר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: zili.nir@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הפרעה ברצף האוטיזם (ASD) היא הפרעה נוירו-התפתחותית אשר שכיחותה עולה בשנים האחרונות. אוטיזם מלווה את האדם ומשפחתו במהלך החיים כאשר בכל שלב ושלב הביטויים והאתגרים משתנים. במהלך הקורס נתייחס לשאלה של אבחנה ואבחנה מבדלת, דרכי טיפול והתערבות, שירותים ומסגרות, מדיניות וכן כיוונים עדכניים במחקר. הלמידה תתבסס על הרצאות פרונטליות, קריאה של מאמרים ודיון בתיאורי מקרה שהסטודנטים/יות והמרצה יעלו לדיון.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- בסיום הקורס תוכלו להסביר, לתת דוגמאות ולזהות מושגי יסוד הקשורים לאבחון והתערבות טיפולית באוטיזם במהלך החיים
- תוכלו לבחון בצורה ביקורתית דילמות ואתגרים הקשורים לזיהוי מוקדם, שיתוף באבחנה, שילוב במסגרות חינוך, תעסוקה ודיור.
- תכירו את הנרטיב והזהות של אנשים עם אוטיזם תוך התייחסות למודל החברתי למוגבלות.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית, קריאת מאמרים, דיונים בכיתה והצגות מקרה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. התפתחותה של הפרעה ברצף האוטיזם מפרספקטיבה היסטורית
2. קריטריונים אבחנתיים לפי DSM5 ו- ICD-10
3. אוטיזם במעגל החיים
4. התמודדות משפחתית
5. שילוב והכלה במסגרת החינוך
6. אוטיזם בבגרות: סוגיות בתחום השכלה, דיור ותעסוקה
7. אוטיזם בבגרות: זוגיות והורות
8. אוטיזם בבנות ונשים
9. תוכניות התערבות וטיפול
10. נרטיבים של אנשים עם הפרעה ברצף האוטיזם-מודעות והבניית זהות, תרבות אוטיסטית.
11. כיוונים עדכניים במחקר ובמדיניות

חומר חובה לקריאה:

קריאת חובה:

התפתחות האבחנה:

- Happé, F., Ronald, A., & Plomin, R. (2006). Time to give up on a single explanation for autism. *Nature neuroscience*, 9(10), 1218-1220.
- Lord, C., Elsabbagh, M., Baird, G., & Veenstra-Vanderweele, J. (2018). Autism spectrum disorder. *The lancet*, 392(10146), 508-520.
- Sauer, A. K., Stanton, J., Hans, S., & Grabrucker, A. (2021). Autism spectrum disorders: etiology and pathology. Exon Publications, 1-15.
- Shulman, C., Rice, C. E., Morrier, M. J., & Esler, A. (2020). The role of diagnostic instruments in dual and differential diagnosis in autism spectrum disorder across the lifespan. *Psychiatric Clinics*, 43(4), 605-628.

סוגיות באבחון אוטיזם

- Constantino, J. N., & Charman, T. (2016). Diagnosis of autism spectrum disorder: reconciling the syndrome, its diverse origins, and variation in expression. *The Lancet Neurology*, 15(3), 279-291.
- de Giambattista, C., Ventura, P., Trerotoli, P., Margari, M., Palumbi, R., & Margari, L. (2019). Subtyping the autism spectrum disorder: comparison of children with high functioning autism and Asperger syndrome. *Journal of autism and developmental disorders*, 49(1), 138-150.

התמודדות המשפחה:

גנוסר, נ' (2017) כמו לולין על חוט. מתוך: א. כהן (עורכת), טיפול בהורות, גישה אינטגרטיבית לטיפול בבעיות ילדים באמצעות הוריהם (ע"מ 407-470). הוצאת "אח".

מישורי, ע' (2014) כרונולוגיה של מאבק חברתי. מתוך: מסע החיים עם אוטיזם-סיפור חייהם של הורים (עמ' 177-206). מכון מופ"ת.

עקרונות טיפול והתערבות:

- Frost, K. M., Brian, J., Gengoux, G. W., Hardan, A., Rieth, S. R., Stahmer, A., & Ingersoll, B. (2020). Identifying and measuring the common elements of naturalistic developmental behavioral interventions for autism spectrum disorder: Development of the NDBI-Fi. *Autism*, 24(8), 2285-2297.
- Sacrey, L. A. R., Bennett, J. A., & Zwaigenbaum, L. (2015). Early infant development and intervention for autism spectrum disorder. *Journal of child neurology*, 30(14), 1921-1929.

אוטיזם בבגרות:

- Steinhausen, H. C., Mohr Jensen, C., & Lauritsen, M. (2016). A systematic review and

meta-analysis of the long-term overall outcome of autism spectrum disorders in adolescence and adulthood. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 133(6), 445-452.
סיון א. (2017) עולם התעסוקה בישראל לאנשים עם אספרגר HFASD. ד"ר סוזן לוינגר [עורכת] הספקטרום בראי הזמן : אתגרים ויעדים לבוגרים עם אוטיזם בתפקוד גבוה. ע"מ 169-186. הוצאת "אח".

אוטיזם אצל בנות ונשים:

Gould, J. (2017). Towards understanding the under-recognition of girls and women on the autism spectrum. *Autism*, 21(6), 703-705.
Hull, L., Mandy, W., Lai, M. C., Baron-Cohen, S., Allison, C., Smith, P., & Petrides, K. V. (2019). Development and validation of the camouflaging autistic traits questionnaire (CAT-Q). *Journal of autism and developmental disorders*, 49, 819-833.

נרטיבים של אנשים עם הפרעה ברצף האוטיזם-מודעות והבניית זהות, תרבות אוטיסטית. שלי, ס. (2017) לדבר אחרת על אוטיזם. ד"ר סוזן לוינגר [עורכת]. הספקטרום בראי הזמן : אתגרים ויעדים לבוגרים עם אוטיזם בתפקוד גבוה. ע"מ 145-166. הוצאת "אח".

גיל, ר', שהם, ש', שלי, ס' (2016) תגובה הבניית זהות תרבותית חיובית בקהילות של אנשים עם מוגבלות. מתוך לימודי מוגבלות: מקראה (עמ 164-172). הוצאת מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

ספרים בעברית המלווים את הקורס:

דרומי א., (2018). אוטיזם: מסע להבנת הרצף. הוצאת ניב
לוינגר ס. (2017). הספקטרום בראי הזמן: אתגרים ויעדים לבוגרים עם אוטיזם בתפקוד גבוה. הוצאת "אח".

חומר לקריאה נוספת:

ווילאמס, ד. (1996). אף אחד בשום מקום. משכל -הוצאת ידיעות אחרונות וספרי חמד.

סילברמן, ס. (2021). על הספקטרום: מבט על גיוון נוירולוגי ואוטיזם. הוצאת כתר

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות

10 %

מידע נוסף / הערות: